

จรรยาบรรณวิชาชีพแพทย์

ชุดย่อยที่ 1

จริยธรรมในเวชปฏิบัติ

อดีต
↓
↓
↓
↓
↓
↓
↓
↓
↓
↓
ปัจจุบัน

1) Primitive Medicine

2) Traditional Medicine

3) Modern Medicine

Primitive Medicine *

Supranatural
Agent

Witchcraft
Doctors

Patients

* Based on “belief” ➤ prayer and offerings

Traditional Medicine *

Knowledge+
Experience +
Ethics

Healers

Patients

Based on “training” ➤ (knowledge+ experience +ethical)
from teacher

Principles of Medical Ethics *

- 1) First of All – Do no harm
- 2) Second of All – Do good to your patients
and their families

First of All – Do no harm

Physical harm

Mental harm

Financial harm

Etc.

Modern Medicine *

Early Era

“Stethoscope Md”

* Patients – based, Humanized Medicine

Patients’ profile

* History

* Complete physical examination

* Lab investigations

Provisional Diagnosis

Problem – based Approach

Technology Era > “Ultrasound MD”

- Technology – based, De – humanized Medicine
- Specialist – centered approach

Where are the patients ?

What do ethics mean to day ?

จรรยาบรรณวิชาชีพแพทย์

ชุดย่อยที่ 2

แพทยาลังการ - คุณธรรมของแพทย์

(พระยาพิศณุประสาทเวช(หมอคง ถาวรเวช) : แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ เล่ม 1, 2447)

1. มีเมตตาต่อผู้ป่วย

ด้วยผู้ป่วยมีความทุกข์เวทนาในใจ คิดหวังที่จะเอาหมอเป็นที่พึ่งหมอไปถึงก็ดีใจ อยากฟังคำอธิบายของหมอที่จะช่วยเป็นธุระชี้แจงอาการโรคของตน ถ้าหมอนั้นเป็นผู้มีเมตตาปราณีให้ผู้ป่วยเป็นที่ชื่นชมยินดีแล้ว ความสุขไสมนัสก็บังเกิดมีแก่ผู้ป่วย เป็นทางที่จะบรรเทาไข้ใจให้หมดหรือน้อยลงไปได้ และจะเชื่อฟังถ้อยคำของหมอนั้น

2. ไม่เห็นแก่ลาภ

ถ้าหมอเป็นคนมีความโลภเห็นแก่ลาภ ไข่พอจะหายได้ในไม่ช้าวัน แกล้งหน่วงเหนี่ยวไว้ให้หายช้า หรือไข่เป็นอย่างที่ไม่น่าตกอกตกใจก็บอกไปเสียอย่างหนึ่ง เพื่อให้เจ้าของไข่ตกใจ หรือคิดอุบาย แต่จะได้ค้ำยา ค้ำป่วยการให้มากด้วยประการใด ๆ เล่ห์ประการหนึ่งว่าจะทำนาค้าขายบนหลังผู้ป่วย เอามั่งมีเสียทีเดียวไม่คิดเผื่อที่จะให้ความสุขแก่เพื่อนบ้านฐานถิ่น ฉะนั้นแล้วใครเล่าจะเคารพนับถือเพราะฉะนั้นหมอจึงควรเป็นคนไม่เป็นแก่ลาภ

3. ไม่เป็นคนโอ้อวด

ผู้ที่แสดงถ้อยคำโอ้อวดให้เกินกว่าความรู้ของตน
ย่อมเป็นข้อหมิ่นประมาทของคนทั้งหลาย

4. ไม่ปิดบังความเขลาของตนไว้

ถ้าไปพบปะใช้ที่ตนไม่เคยรักษา หรือความรู้ของตนไม่เพียงพอที่รักษาได้ ก็พึงแสดงให้เจ้าของไข้เขารู้เสียแต่ต้นมือ เพื่อเขาจะได้ไปหาหมออื่นรักษา ถ้าจะให้ดีตนรู้ว่าใครรักษาได้ บอกแนะนำให้เขาด้วย

5. ไม่ปิดบังความดีของผู้อื่น

เมื่อใดได้ยินได้ฟังเขาสรรเสริญคุณวิชาของผู้อื่น
ควรทำอภัยยศยแซมขึ้นสรรเสริญตาม
เมื่อผู้นั้นทราบอภัยยศยของเราดังนี้
ย่อมมีจิตรักใคร่จะเป็นมิตรกับเราบ้าง

6. ไม่หวังกันลาภผู้อื่น

เมื่อตนเป็นหมอไปรักษาไข้เห็นแล้วว่าแต่ลำพังผู้เดียว จะทำการไม่ถนัด ควรหาผู้อื่นที่มีความรู้มาช่วย เช่นตนเป็น หมออาจจะต้องหาหมอนวดมาอีกทางหนึ่ง แต่ครั้นจะให้เป็น เช่นนั้นก็กลัวว่าลาภที่ตนจะได้นั้น ต้องแบ่งส่วนให้ผู้อื่นไป เสีย นี่เป็นข้อที่ทำอันตรายให้แก่คนไข้ หมอไม่ควรคิดเช่นนี้

7. ไม่วุฒ่าานาจและอะคตัทั้ง 4 คือ

- ฉันทาคตติ ความรักไคร่พอใจ 1
 - โทสาคตติ ความโกรธ 1
 - ภยาคตติ ความกลัว 1
 - โมหาคตติ ความหลง 1
-

8. ไม่หวั่นไหวด้วยโลกธรรม คือ

ลาภผลที่จะได้ หรือไม่ได้ก็ดี

ความนิินทา ความสรรเสริญก็ดี

มีศักดิ์ศรีก็ดี หรือปราศจากศักดิ์ศรีก็ดี

ความทุกข์ ความสุขเหล่านี้มาถึงตน ก็ให้อัธยาศัยหนักแน่น
มัธยัสถ์เป็นปานกลาง ไม่ทำความกระวนกระวาย ขวนขวาย ยินดี
ยินร้าย เตือนร้อนรำคาญ

(มัธยัสถ์ = ประหยัด, ปานกลาง)

9. มีหิริโอตตัมปะ

- ละอายสะดุ้งกลัวต่อบาป
 - ละเว้นจาก วิหิงสาพยาบาท
 - อาฆาตเวรต่อบุคคลอื่น
-

10. ไม่เป็นคนเกียจคร้านและมักง่าย

ตั้งใจอุทิศส่าหะทำการรักษาพยาบาลไข้โดยเต็มกำลัง
ใช้ปัญญาพิริจพิจารณาโดยถี่ถ้วน
สิ่งที่ยังไม่รู้ก็หมั่นศึกษา คั่นคว้าหาความรู้ใส่ตน

11. มีโยนิโสমনะสัการ

ตริตรองในใจโดยแยบคาย
จะตรวจอาการโรค ก็ตรวจด้วยความพินิจ
พิเคราะห์เหตุผลโดยรอบคอบ

12. ไม่เป็นคนมีสันดาน อันประกอบด้วย

ความมัวเมา เป็นต้นว่า
เสพสุรา สุกัญญาชายาฝิ่น
หรือมัวเมาระเริงลงไปในการเล่นพนันต่าง ๆ

จรรยาบรรณวิชาชีพแพทย์

ชุดย่อยที่ 3

คำสอน 19 ข้อ

ของ

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

True success is not in the learning,
but in it's application for benefit of mankind.

(คติพจน์ที่ทรงบันทึกไว้แผ่นแรกของสมุดปฏิบัติการวิชาการ Bacteriology ของพระองค์ท่าน)

I do not want you to be only a doctor,
But I also want you to be man.

(ทรงสอนนิสิตเตรียมแพทย์ปริญญารุ่นที่ 1 เล่าโดย ศ.นพ.อำนาจ เสมรสุต)

“เวลาเป็นของมีค่า เมื่อมันล่องไปแล้วมันจะไม่กลับมาอีก
ถ้าเรามีโอกาสใช้มันให้ประโยชน์แล้ว
เราไม่ใช้มันก็น่าเสียดาย”

(ทรงสอนนิสิตเตรียมแพทย์ปริญญารุ่นที่ 1)

“พวกเธอทั้งหลาย การเล่นเป็นของดี
การเรียนรู้นั้นก็เป็นของดีและสำคัญ
แต่การที่จะให้ดีกว่า คือคนที่เรียนก็ดีและเล่นก็ดีด้วย”

(ทรงสอนนิสิตเตรียมแพทย์ปริญญารุ่นที่ 2)

“วิชาแพทย์เป็นทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์”

(ลายพระหัตถ์ถึงสมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“หัวใจของการเรียนอยู่ที่ practice”

(ลายพระหัตถ์ถึง มจ.พูนศรีเกษม เกษมศรี)

“เราควรให้ lab work ตรงกับ lecture course”

(ลายพระหัตถ์ถึง มจ.พูนศรีเกษม เกษมศรี เรื่องการจัดหลักสูตรเตรียมแพทย์)

“คนที่ไปถึงเมืองไหนแล้วไม่ไปดูมิวเซียม
คน ๆ นั้นไม่ศรัทธา”

(ทรงสอนพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์)

“เมืองไทยเรายังไม่มีอะไรเลย เมื่อเรียนสำเร็จแล้ว
ควรพยายามคิดค้นทางวิชาการให้กว้างขวางขึ้น
จะได้เทียบเคียงกับต่างประเทศเขา
ถ้าไม่รู้จะทำอะไรใหม่ก็ให้ศึกษาหาสิ่งธรรมดา
ให้รู้ว่าคนไทยเรามีอะไรเป็นธรรมดาซึ่งเป็นมาตรฐาน”

(ทรงสอนนิสิตเตรียมแพทย์ปริญญารุ่นที่ 2 เล่าโดยนพ.ฝน แสงสิงแก้ว และนพ.ประพนธ์ เสรีรัตน์)

“อาชีพแพทย์นั้นมีเกียรติ แพทย์ที่ดีไม่ร่ำรวยแต่ไม่อดตาย
ถ้าใครอยากร่ำรวยควรเป็นอย่างอื่นที่ไม่ใช่แพทย์
อาชีพแพทย์ต้องยึดมั่นในอุดมคติ
คือ เมตตา กรุณา”

(ทรงสอนนิสิตเตรียมแพทย์ปริญญารุ่นที่ 2)

“ ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง
ลาภ ทรัพย์ และ เกียรติยศจะตกมาแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งวิชาชีพไว้ให้บริสุทธิ์ ”

(ลายพระหัตถ์ประทาน นพ.สวัสดิ์ แดงสว่าง)

“การที่เรียนจบหลักสูตรวิชาแพทย์นั้น
ไม่ได้หมายความว่านักเรียนผู้นั้นได้เรียนรู้การแพทย์หมดแล้ว
แต่เป็นการตรงกันข้าม การเรียนจบนั้นเป็นเพียงขั้นหนึ่ง
ของการศึกษาทางการแพทย์”

(ลายพระหัตถ์ถึง ศ.เอ.จี.เอลลิส เรื่องประธานทุนสอนและค้นคว้า)

“จะเป็นแพทย์ที่ดีต่อไปภายหน้าไม่ได้
นอกจากแพทย์ผู้นั้นจะรู้สึกว่าคุณ
จะต้องยังคงเป็นนักเรียนอยู่เวลาที่ทำการแพทย์”

(ลายพระหัตถ์ถึง เรื่องประทานทุนสอนและค้นคว้า)

“ คุณลักษณะของการเป็นแพทย์นั้นคือความเชื่อถือและไว้วางใจ

1. ท่านต้องมีความเชื่อในความสามารถของตน
คือความมั่นใจ
2. ท่านต้องมีความไว้วางใจระหว่างแพทย์กันเอง
คือความเป็นปึกแผ่น
3. ท่านต้องได้รับความเชื่อถือจากคนไข้ของท่าน
คือความไว้วางใจของคณะชน ”

(ลายพระหัตถ์ถึง สมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“ขอให้ท่านถือสุภาษิต “ใจเขาใจเรา”
ท่านอยากได้ความสบายแก่ตัวท่านอย่างไร
ก็พยายามให้ความสบายแก่คนไข้อย่างนั้น”

(ลายพระหัตถ์ถึง สมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“แพทย์ผู้ไม่เชื่อในสิ่งที่ตนทำ และหลอกให้คนอื่นเชื่อ
คือ แพทย์ทุจริต”

(ลายพระหัตถ์ถึง สมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“ความจริงเป็นยาอันประเสริฐ ได้ผลคือความเชื่อ
ถ้าท่านหลอกคนไข้อยู่แล้ว
ท่านก็ต้องรักษาเขาได้คนเดียว”

(ลายพระหัตถ์ถึง สมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“ความลับของการรักษาคนไข้ นั่นคือ
ความรักคนไข้”

(ลายพระหัตถ์ถึง สมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“ท่านควรยกย่องคณะที่ให้การศึกษาแก่ท่าน ท่านควรภาคภูมิใจ
ในคณะของท่าน และไม่ควรเรียนวิชาขึ้นใจแล้ว ใช้เป็นเครื่องมือ หา
กินเท่านั้น ควรเก็บคำสอน ใส่ใจ และประพฤติตาม

ผู้ที่จะบำบัดทุกข์ต้องเป็นตัวอย่างความประพฤติซึ่งจะนำมา
แห่งสุขภาพแพทย์ที่ไม่ประพฤติตามวิธีที่ตัวเองสอนแก่คนไข้แล้ว
จะหาความไว้วางใจจากคนไข้ได้อย่างไร”

(ลายพระหัตถ์ถึง สมาชิกสโมสรแพทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

“คำสอนทั้ง 19 ข้อความที่พบในที่ต่างๆ เหล่านี้ แสดงพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมราชาชนกชัดเจนว่าทรงต้องประประสงฆ์ให้ลูกศิษย์ของพระองค์เป็น “แพทย์ที่ดี” โดยมีคุณสมบัติ

1. เป็นแพทย์ที่มีความรู้วิชาแพทย์อย่างดีและทันสมัยตลอดชีวิต
2. เป็นแพทย์ที่มีจิตสำนึกเป็นวิทยาศาสตร์
3. เป็นแพทย์ที่รอบรู้หน้าที่แพทย์ ประเพณีของแพทย์และจรรยาแพทย์
4. เป็นแพทย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และเสียสละเพื่อส่วนรวม
5. เป็นบุคคลที่รู้รอบและรอบรู้เรื่องต่างๆ นอกไปจากวิชาแพทย์

ครูแพทย์ของศิริราชจะสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมราชาชนก ได้โดยสอนลูกศิษย์ศิริราชให้มีคุณสมบัติทั้ง 5 ข้อนี้”

(ครูแพทย์จะต้องเรียนและฝึกตนเองให้มีคุณสมบัติทั้ง 5 ข้อนี้ก่อน)